

Uus riigihangete seadus

7. september 2017
Tallinnas

 SORAINEN
www.sorainen.com

Ajakava ja käsitletavat teemad

9.00-10.30	Hankemenetlused uues seaduses – erinevad või sarnased Uus menetlus - innovatsioonipartnerlus Uued erandid Ärisaladus pakkumuse esitamisel ja pakkumuse tagatis Hankekord ja hankeplaan – infoallikas pakkujale Piirmäärad Pöördmenetlus ning hankepass
10.30-11.00	Kohvipaus
11.00-13.00	Kõrvaldamise alused Kvalifitseerimistingimused ja kolmanda isiku kogemusele tuginemine Põhjendamatult madala maksumusega pakkumused ja pakkumuste hindamine Hankelepingu muutmine ja seaduse rakendamine VAKO menetluse olulisemad muudatused Kokkuvõte

Hankemenetlused uues
seaduses – sarnased või
erinevad?

RHS § 48 – Hankemenetluse valik

Hankemenetluste menüü uues RHSis:

- **Avatud hankemenetlus**
- **Piiratud hankemenetlus**
- **Innovatsioonipartnerlus**
- **Võistlev dialoog**
- **Konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus**
- **Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus**

Hankija on kohustatud korraldama riigihanke **avatud või piiratud hankemenetlusena**, kui RHSist ei tulene teisiti.

RHS § 48 – Hankemenetluse valik

Õigus luua innovatsioonipartnerlus, kui

- on tekkinud vajadus selliste innovaatiliste asjade, teenuste või ehitustööde järele, mida ei ole võimalik rahuldada turul juba olemasolevate asjade, teenuste või ehitustööde hankimisega.
- Innovatsioonipartnerlus luuakse eesmärgiga välja töötada innovaatilisi asju, teenuseid või ehitustöid ning neid hankida hankija ja innovatsioonipartnerluses osalevate pakkujate vahel kokku lepitud kvaliteedi ja hinnaga.

RHS § 57-62 - Innovatsioonipartnerlus

Iga ettevõtja võib esitada hankemenetluses osalemise taotluse, kuid läbirääkimistes saavad osaleda ja pakkumuse esitada üksnes need hankija poolt objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel valitud taotlejad, kellele hankija teeb pakkumuse esitamise ettepaneku.

Võib luua **ühe või mitme pakkujaga**.

- Võib piirata partnerlusse pääsevate pakkujate min ja max arvu (min 3).

Koos hankemenetluses osalemise taotlusega esitab taotleja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.

Hankija kontrollib esimeses etapis:

- Kõrvaldamise aluseid ning
- Kvalifikatsiooni

Hankija teeb ettepaneku esitada pakkumusi.

RHS § 57-62 - Innovatsioonipartnerlus

Pärast pakkumuste esitamist

- kontrollib vastavust alusdokumentide tingimustele ja hindab pakkumusi.

Hankija võib vastavaks tunnistatud pakkumuste ja etapiviisiliselt läbi viidavate läbirääkimiste puhul kõikide edasiste pakkumuste üle läbirääkimisi pidada, et valida välja edukas pakkumus. **Läbi ei räägita hindamiskriteeriumide ega läbiräägitavate tingimuste miinimumtaseme üle.**

- Võib igas etapis vähendada läbiräägitavate pakkumuste arvu.

Hankija teavitab pakkujaid läbirääkimiste lõpetamisest ja määrab tähtaja lõplike pakkumuste esitamiseks.

- Hankijal on keelatud pidada hankemenetluse käigus läbirääkimisi pärast läbirääkimiste lõpetamise kohta teate esitamist.
- Lõplike pakkumuste üle läbi ei räägita.

Hankija kontrollib lõplike pakkumuste vastavust ja hindab neid.

RHS § 57-62 - Innovatsioonipartnerlus

Innovatsioonipartnerluse loomine

- Hankija määrab kindlaks innovatsioonipartnerluse struktuuri kuuluvad järjestikused etapid, vahe-eesmärgid ja tasu osamaksetena tasumise;
- Etapid võivad hõlmata tootmist, teenuste osutamist või ehitustööde tegemist;
- Hankija võib selle ettenägemise korral tingimustes iga vaheetapi lõppedes partnerluse lõpetada või vähendada pakkujate arvu;
- Ajaraami kindlaksmääramine hankija kohustus;
- Hankija ei avalda teistele partneritele innovatsioonipartnerluse käigus pakutud lahendusi ega muud konfidentsiaalset teavet ilma selle partneri nõusolekuta.

RHS § 48 – Hankemenetluse valik

Uus nimi konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus

Õigus korraldada hange konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogina on siis, kui

- riigihanke eeldatav maksumus on rahvusvahelisest piirmäärast väiksem;
- kõik avatud või piiratud hankemenetluse käigus esitatud pakkumused olid vastuvõetamatud;
- hankija ei ole objektiivselt võimeline kindlaks määrama oma vajadusi rahuldavaid tehnilisi lahendusi;
- hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemus, nendega seotud õiguslikud või rahalised asjaolud või riskid ei võimalda kindlaks määrata hankelepingu tingimusi piisava täpsusega, et sõlmida hankeleping avatud või piiratud hankemenetluse tulemusena;
- hankelepingu ese hõlmab projekteerimisteenuse tellimist või innovaatiliste lahenduste väljatöötamist;
- hankija vajadusi ei saa rahuldada turul olemasolevate lahenduste kohandamisega.

RHS § 48 - Hankemenetluse valik

Avatud ja piiratud hankemenetluse käigus esitatud pakkumused on vastuvõetamatud, kui

- need ei vasta riigihanke alusdokumentide tingimustele;
- on esitatud hilinemisega;
- on esitatud konkurentsi kahjustava kokkuleppe, ettevõtjate ühenduse otsuse, kooskõlastatud tegevuse või korrupsiooni tulemusel;
- maksumus on põhjendamatult madal;
- maksumus ületab riigihanke eeldatavat maksumust, mis on kindlaks määratud ja dokumenteeritud enne avatud või piiratud hankemenetluse alustamist;
- on esitanud pakkuja, kes ei vasta kvalifitseerimise tingimustele.

RHS § 67-71 - Konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus

Kahe-etapiline menetlus, mille läbiviimisel suuri muudatusi pole

- Koos hankemenetluses osalemise taotlusega esitab taotleja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.
- Kui on HT-s/HD-s ette näinud, võib otsustada läbi viia ilma läbirääkimisi pidamata.

Hankija teeb kõigile kvalifitseeritud pakkujatele või objektiivsete ja mittediskrimineerivate tingimuste alusel valitus taotlejatele **ettepaneku esitada pakkumusi**.

Riigihanke alusdokumendid tehakse taotlejatele registris kättesaadavaks pakkumuste esitamise ettepanekuga.

- Lisatama jäetakse see, mis on ei ole kindlaksmääratav ja on läbirääkimiste objektiks.
- Hankija määrab läbiräägitavatele tingimustele miinimumtaseme, mille üle hankemenetluse käigus läbi ei räägita.

RHS § 67-71 - Konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus

Läbi räägitakse üksnes vastavaks tunnistatud pakkumused esitanud pakkujatega.

- Läbi ei räägita hindamiskriteeriumide ega läbiräägitavate tingimuste miinimumtaseme üle.

Hankija teavitab pakkujaid läbirääkimiste lõpetamisest ja määrab tähtaja lõplike pakkumuste esitamiseks.

- Keelatud pidada hankemenetluse käigus läbirääkimisi pärast läbirääkimistest lõpetamise kohta teate esitamist.
- Lõplike pakkumuste üle läbi ei räägita.

Hankija kontrollib lõplike pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele ja hindab kõiki vastavaks tunnistatud pakkumusi.

RHS § 63-66 – Võistlev dialoog

Mitme-etapiline menetlus, mille läbiviimises suuri muudatusi pole

- Hankemenetluses osalemise taotlusega esitab taotleja hankepassi.
- Dialoogi käigus välja töötatud lahendus või lahendused kantakse protokollis, mille allkirjastavad hankija ja taotleja.
- Dialoogi käigus võib käsitleda kõiki hankelepingu tingimusi.

Hankija võib anda pakujatele auhindu või maksta osalemistasu dialoogi käigus pakutud lahenduste väljatöötamisega seotud kulude hüvitamiseks

- Suurust võib diferentseerida sõltuvalt pakutud lahenduse sobivusest esitatud tingimustele.

Oma vajadustele kõige paremini vastavate lahenduste väljaselgitamisel teavitab hankija dialoogis osalevaid taotlejaid dialoogi lõpetamisest ja teeb pakkumuse esitamise ettepaneku dialoogi käigus esitatud ja täpsustatud lahenduste alusel.

Keelatud pidada läbirääkimisi pärast pakkumuse esitamise ettepanekut.

Mille poolest erinevad?

- Konkurentsipõhine läbirääkimistega menetlus
 - Taotlused -> kvalifitseerimine -> pakkumused -> vastavuse kontroll + läbirääkimised, tingimuste miinimumtase ei muutu -> eduka valik
 - Läbirääkimised pakkumuste üle, lahendus suuremas osas paigas
- Võistlev dialoog
 - Taotlused -> kvalifitseerimine -> dialoog parimate lahenduste väljaselgitamiseks -> lahendus lukus ja läbirääkimised lõpetatud, pakkumused -> vastavuse kontroll -> eduka valik
 - Läbirääkimised sobiva lahenduse saamiseks, tingimuste üle eraldi läbi ei räägita
- Innovatsioonipartnerlus
 - Taotlused -> kvalifitseerimine -> pakkumused -> vastavuse kontroll + läbirääkimised, tingimuste miinimumtase ei muutu -> eduka valik -> partnerlus
 - Reaalne koostöö sobiva lahenduse saamiseks lepingu täitmise käigus

Uued ja uuendatud
erandid

RHS § 11 - Erandid

Uuesti sõnastatud või uued erandid

- **Hankelepingut ei tule RHS korras sõlmida, kui:**
 - hankelepingu sõlmimise või ideekonkursi korraldamise **peamine eesmärk on pakkuda või kasutada avalikkusele kättesaadavaid elektroonilise side võrke või pakkuda avalikkusele elektroonilise side teenust;**
 - hankeleping sõlmitakse või ideekonkurss korraldatakse
 - Eesti ja ühe või mitme kolmanda riigi vahelises **välislepingus sätestatud reeglite kohaselt ja**
 - **lepingu eset kasutavad lepingupooled ühiselt või oma ühise projekti tarbeks.**
 - hankeleping sõlmitakse või ideekonkurss korraldatakse **rahvusvahelise organisatsiooni erimenetluse alusel.**

RHS § 11 - Erandid

- hankeleping sõlmitakse või ideekonkurss korraldatakse
 - rahvusvahelise organisatsiooni või rahvusvahelise finantsinstitutsiooni erimenetluse kohaselt ning
 - lepingu on rahastanud täismahus sama organisatsioon.
- hankelepingu või ideekonkursi
 - rahastab suuremas osas rahvusvaheline organisatsioon või rahvusvaheline finantsinstitutsioon ja
 - lepingu osapooled on omavahel menetlusreeglistikus kokku leppinud;
- tellitakse
 - väärtpaperite või muude finantsinstrumentide emiteerimise, ostu, müügi või loovutamise seotud finantsteenust,
 - Eesti Panga osutatavaid teenuseid või
 - tehakse tehinguid seoses Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ja Euroopa Stabiilsusmehhanismiga.

RHS § 11 – Erandid NB!

- tellitakse **õigusteenust**, mis on seotud:
 - **kliendi potentsiaalse esindamisega** Eesti või teiste riikide või rahvusvahelistes kohtutes, vahekohtutes või ametiasutustes advokaadi poolt, ja sellega seotud õigusnõustamist või
 - **notariaalse dokumendi tõestamistoiminguga seotud teenust** või
 - **hooldajate või eestkostjate** osutatavat õigusteenust või
 - **muud õigusteenust**, mida osutab kohtu määratud isik, või
 - **õigusteenust**, mis puudutab või on seotud avaliku võimu teostamisega.
- sõlmitakse **laenuleping**.
- sõlmitakse **tööleping**.

RHS § 12 - Erandid

- hankeleping sõlmitakse
 - mittetulundusühingu või mittetulundusliku organisatsiooniga **elanikkonna kaitse või ohu ärahoidmisega seotud selliste teenuste tellimiseks**, mis kuuluvad seaduses nimetatud CPV koodide alla, välja arvatud patsiendi veo kiirabiteenus.
- sõlmitakse hankeleping **reisijate veoks raudteel või metroos.**
- hankelepingu sõlmib **erakond valimiskampania raames poliitiliste kampaaniate korraldamiseks** (seadus nimetab konkreetsed CPV koodid).
- **tellitakse teenust teiselt hankijalt või hankijate ühenduselt**, kellele on Euroopa Liidu toimimise lepingu nõuetega kooskõlas oleva õigusakti alusel antud **ainuõigus selle teenuse osutamiseks vastaval territooriumil.**

Ärisaladus
pakkumuses ja
pakkumuse tagatis

RHS § 110 – Pakkumuse konfidentsiaalsus

Oluline muudatus pakkumuse konfidentsiaalsuse osas:

Pakkumus on konfidentsiaalne kuni pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemiseni. Pakkumuses sisalduvat teavet võib avalikustada üksnes käesolevas seaduses sätestatud juhtudel ja ulatuses.

Juurdepääs riigihangete andmetele ning nende andmete väljastamine ja avalikustamine toimub avaliku teabe seaduses sätestatud korras, kui RHS ei sätesta teisiti

Riigihanke korraldamine ei muuda eraõiguslikku isikut veel AvTS mõttes teabevaldajaks, kui te ei täida seaduse, haldusakti või lepingu avalikku ülesannet!

NB! Väga oluliseks pakkuja poolt pakkumuse sisu konfidentsiaalsuse märkimine. Kui ei märgi, on hankijal õigus seda avaldada.

RHS § 111 - Ärisaladus

Üldreegel

Pakkuja märgib pakkumuses, milline teave on pakkuja ärisaladus ning põhjendab teabe ärisaladuseks määramist.

Pakkuja ei või ärisaladusena märkida:

- 1) pakkumuse maksumust ega osamaksumusi;
- 2) teenuste hankelepingute puhul muid pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavaid pakkumust iseloomustavaid numbrilisi näitajaid;
- 3) asjade ja ehitustööde hankelepingute puhul muid pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavaid pakkumust iseloomustavaid näitajaid.

RHS § 113 lg 8 - Hankija ei avalikusta pakkumuste sisu selles osas, mille pakkuja on pakkumuses ärisaladusena märkinud.

RHS § 112 – Pakkumuse jõusoleku pikendamine

- Pakkuja võib pikendada pakkumuse jõusoleku tähtaega **omalgatuslikult** või hankija kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tehtud ettepanekul.
- Hankijal on **kohustus** teha ettepanek pakkumuste jõusoleku tähtaja pikendamiseks 10 päeva enne jõusoleku lõppemist ja **pakkujal kohustus 5 päeva jooksul vastata**.

RHS § 90-91 – Pakkumuse tagatis

Üldreegel tagatise nõudmise kohta

- Hankija võib pakkujalt nõuda pakkumuse tagatist pakkuja poolt riigihanke käigus kohustuste täitmata jätmisega tekitatud kulude **täieliku või osalise hüvitamise**, sealhulgas hankelepingu sõlmimise **tagamiseks**, kuid **mitte suuremas summas kui üks protsent hankelepingu eeldatavast maksumusest**. Pakkumuse tagatist tuleb nõuda kõikidelt pakkujatelt ühesuguses summas.
- **Tagatis esitatakse krediidi- või finantseerimisasutuse või kindlustusandja garantiina** või rahasumma deponeerimisena hankija arvelduskontole.

Tagatise realiseerimine

- Hankija ei tagasta pakkumuse tagatist pakkujale või realiseerib selle, kui
 - pakkuja võtab pakkumuse selle jõusoleku tähtaja jooksul pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva tagasi,
 - pakkuja muu tegevuse või tegevusetuse tõttu jääb hankeleping sõlmimata või
 - pakkuja ei asu nõustumuse andmisega sõlmitud hankelepingut pakkujast tuleneval põhjusel hankija antud tähtaja jooksul täitma;
 - Kui pakkujal ei ole riigisaladuse luba, kuigi väitis varasemalt, et tal see on.

RHS § 90-91 – Pakkumuse tagatis

Tagatise tagastamine

- Pakkumuse tagatise realiseerimisel või tagastamata jätmisel tagastab hankija pakkujale pakkumuse tagatise selles osas, mis ületab hankijal tekkinud kahju.
- Tagastab tagatise 5 tööpäeva jooksul
 - Hankelepingu sõlmimisest
 - Kui menetlus lõppeb muul pakkujast sõltumatul põhjusel
 - Kui pakkuja jäetakse hankest välja
- **Kui pakkumuse tagatiseks on garantii, teatab hankija garantii andjale garantiist tulenevatest õigustest loobumisest.**

Hankekord ja
hankeplaan –
infoallikas pakkujale

RHS § 9 – Hankekord ja hankeplaan

Kehtestamine on kohustuslik:

- **Avaliku sektori hankijale**, kui ta hangib ühes eelarveaastas asju ja teenuseid rohkem kui 80 000 euro või ehitustöid rohkem kui 500 000 eurot eest;
- **Võrgustiku sektori hankijale**, ühes eelarveaastas planeeritavate kõikide riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 500 000 eurot.

Sisu osas nõuab uus RHS täiendavalt, et

- Kehtestatakse kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas lihtsustatud korras tellitavate teenuste kord.
- meetmed huvide konflikti ennetamiseks, tuvastamiseks ja kõrvaldamiseks riigihankel, kui need meetmed ei ole kindlaks määratud muus organisatsioonisiseses töökorraldust käsitlevas dokumendis.
- Allapoole piirmäära jäävate ostude kord.

RHS § 9 – Hankekord ja hankeplaan

Hankekord ja hankeplaan on avalikud

- Hankija **avaldab hankekorra** või muu organisatsioonisisese töökorraldust käsitleva dokumendi või selle osa oma veebilehel viivitamata pärast hankekorra kehtestamist või muutmist või käesoleva huvide konflikti puudutavate meetmete kindlaks määramist või muutmist, ja avaldab registris viite oma veebilehele.
- Hankija avaldab **iga-aastase hankeplaani** registris viivitamata pärast selle kinnitamist.

Kohustus ka neile hankijatele, kellel ei ole piirmäärad täidetud

- Hankija, kellel puudub kohustus hankekorra kehtestamiseks, määrab kindlaks meetmed huvide konflikti ennetamiseks, tuvastamiseks ja kõrvaldamiseks oma organisatsioonisiseses töökorraldust käsitlevas dokumendis või hankekorra kehtestamisel hankekorras

NB! Teid puudutavaid reegleid võib olla ka sellistes hankekordades.

Uued piirmäärad,
pöördmenetlus ja
hankepass

RHS § 14 - Piirmäärad

	Lihthange	Siseriiklik piirmäär
Asjad ja teenused	30 000	60 000
Võrgustiku hankijale	60 000	-
Ehitustööd	60 000	150 000
Võrgustiku hankijale	300 000	-
Teenuste kontsessioonid	60 000	-
Kaitsehanked		
Asjad ja teenused	60 000	-
Sotsiaal ja eriteenused	-	300 000
Ehitustööd	300 000	-
Sotsiaal- ja eriteenused	-	300 000
Ideekonkurss	-	60 000

Rahvusvahelised piirmäärad

Euroopa Komisjon muudab rahvusvahelisi piirmäärasid iga 2 aasta järel.

Rahvusvahelised piirmäärad hetkel:

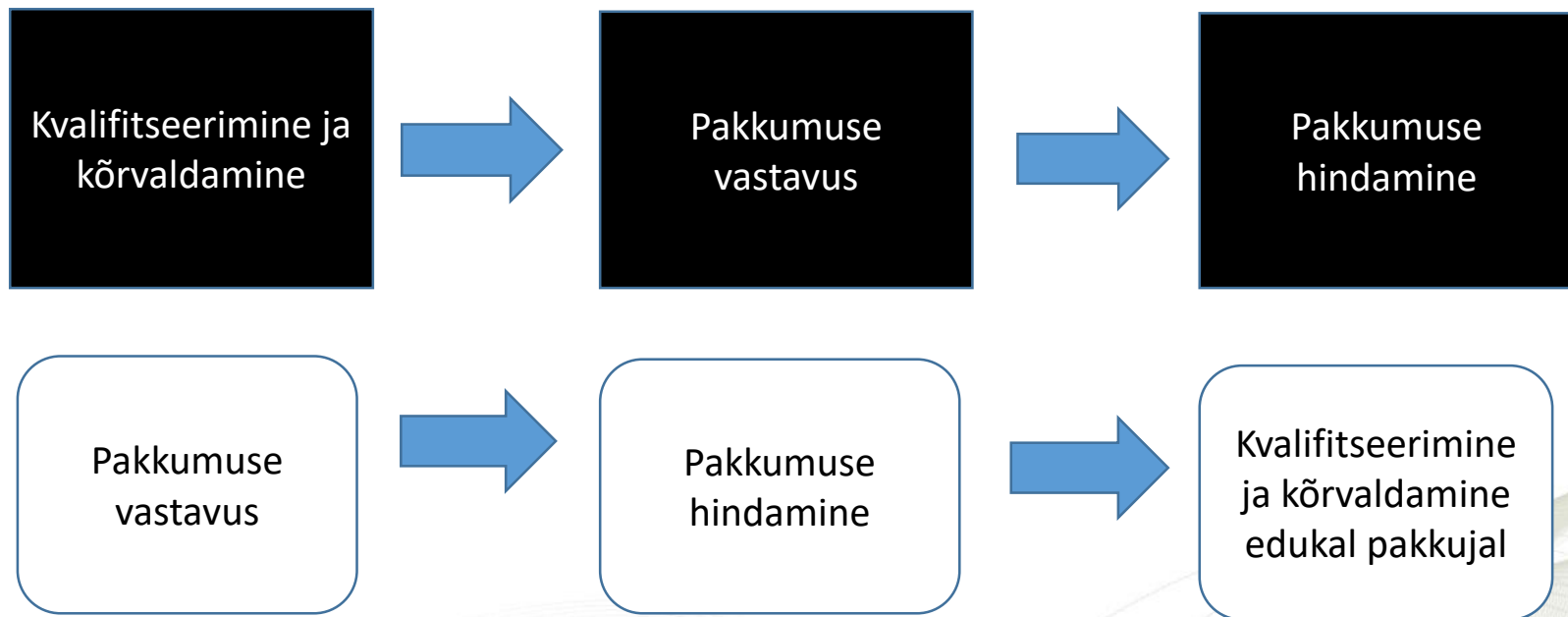
- asjade ja teenuste hankelepingute puhul
 - riigiasutustele 135 000 eurot,
 - teistele hankijatele 209 000 eurot,
- võrgustikusektoris ja kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas
 - 418 000 eurot
- ehitustööde rahvusvaheline piirmäär
 - 5 225 000 eurot
- kontsessioonide puhul on rahvusvaheline piirmäär
 - 5 225 000 eurot

RHS § 104 - Pööratud menetlus

Kontseptsiooni sisu:

Hankijal on võimalik asuda ilma ettevõtjate kõrvaldamise aluste ja kvalifikatsiooni kontrollimiseta kohe pakkumuste sisulise läbivaatamise juurde.

Pööratud menetluses otsuste tegemine

Hankepassi nõudmine

- Enne hankelepingu sõlmimist nõuab hankija edukalt pakkujalt kõikide asjakohaste hankepassis esitatud kinnitustele vastavate dokumentide esitamist.

Hankepassi andmete alusel tegutsemine eduka pakkuja suhtes

- Pärast eduka pakkuja suhtes kõrvaldamise aluste puudumise ja esitatud kvalifitseerimise tingimustele vastamise kontrollimist teeb hankija otsuse eduka pakkuja kõrvaldamise või kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta.

Kas teiste pakkujate osas ei kohustata hankijat sisulist kvalifitseerimise otsust tegema?

Pööratud menetluses otsuste tegemine

RHS § 98 lg 5

Pakkuja või taotleja kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta teeb hankija sellekohase põhjendatud kirjaliku otsuse.

RHS § 104 lg 5

Hankija teeb otsuse hankepassis esitatud teabe alusel pakkuja või taotleja kõrvaldamise, kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta.

HMS § 56 lg 1:

- Kirjalik haldusakt ja soodustava haldusakti andmisest keeldumine peab olema kirjalikult põhjendatud. Haldusakti põhjendus esitatakse haldusaktis või menetlusosalisele kättesaadavas dokumendis, millele on haldusaktis viidatud.

- vajalik ikka põhjendatud otsus ka teiste pakkujate puhul ja ei näe ette madalamat põhjendamiskohustust teiste pakkujate
- kvalifitseerimisel/kvalifitseerimata jätmisel

Kokkuvõttes ei luba RHS teiste puhul vähem põhjendada.

Väljavõte hankepassi määrusest

C: KÕRVALEJÄTMISE ALUSED SEoses MAKSEJÕUETUSEGA, HUVIDE KONFLIKTIGA VÕI AMETIALASTE KÄITUMISREEGLITE RIKKUMISEGA ⁽²⁵⁾

Pange tähele, et selle hanke puhul võivad mõned kõrvalejätmise alused siseriiklikus õiguses, asjaomases teates või hankedokumentidest üksikasjalikumalt määratletud olla. Näiteks võib siseriiklikus õiguses olla sätestatud, et termin „ametialaste käitumisreeglite oluline rikkumine” hõlmab käitumise mitut eri vormi.

Teave võimaliku maksejõuetuse, huvide konflikti või ametialaste käitumisreeglite rikkumise kohta	Vastus:
Kas ettevõtja on enda teada rikkunud keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonnas kohaldatavaid kohustusi ⁽²⁶⁾ ?	☐ jah ☐ ei Kui jah – kas ettevõtja on võtnud meetmeid, et tõendada oma usaldusväärsust sõltumata asjakohase kõrvalejätmise aluse olemasolust „Self-Cleaning“)? ☐ jah ☐ ei Kui jah , kirjeldage palun võetud meetmeid: [.....]

⁽²⁴⁾ Korrake vajalik arv kordi.

⁽²⁵⁾ Vt direktiivi 2014/24/EL artikli 57 lõige 4.

⁽²⁶⁾ Vastavalt siseriiklikus õiguses, asjaomases teates või hankedokumentides või direktiivi 2014/24/EL artikli 18 lõikes 2 sätestatud tähendusele

RHS § 104 – Hankepass 1/3

- Hankija nõuab pakkuja või taotleja ajakohastatud kinnitusi sisaldava hankepassi esitamist **esialgse tõendina pakkuja või taotleja suhtes kõrvaldamise aluste puudumise** ja tema kvalifitseerimise tingimustele vastamise kohta.
- Hankepass peab sisaldama:
 - Kinnitust kõrvaldamise aluste puudumise kohta;
 - kinnitust, et ta vastab kõikidele hanketeates ettevõtja kvalifitseerimiseks esitatud nõuetele;
 - taotleja kinnitust, et ta vastab kõikidele taotlejate arvu piiramiseks sätestatud tingimustele, kui need on sätestatud, piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, võistleva dialoogi või innovatsioonipartnerluse korral;
 - märget selle kohta, milline ametiasutus või kolmas isik väljastab vajadusel pakkuja või taotleja kinnitustele vastavad andmed või dokumendid, ja pakkuja või taotleja kinnitust, et tal on võimalik vajadusel viivitamata need dokumendid hankijale esitada;

RHS § 104 – Hankepass 2/3

- märget selle kohta, kas pakkuja või taotleja kinnitustele vastavad andmed või dokumendid on hankijale oluliste kulutusteta elektroonilises andmekogus olevate avalike andmete põhjal tasuta kättesaadavad koos vastava veebilehe aadressi, identifitseerimisandmete ja vajadusel pakkuja või taotleja kinnitusega, et ta on nõus oma andmete väljastamisega.
- Riigihangetes, mille eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, esitatakse hankepass Euroopa Komisjoni kehtestatud standardvormil.
- Kui hankija soovib tugineda teise isiku vahendile, tuleb hankepass esitada ka selle isiku kohta.
- Pakkuja või taotleja võib ühes riigihankes esitatud hankepassi teises riigihankes uuesti esitada, kui ta kinnitab, et selles esitatud andmed on õiged.

RHS § 104 – Hankepass 3/3

- Hankija teeb otsuse hankepassis esitatud teabe alusel pakkuja või taotleja kõrvaldamise, kvalifitseerimise ja kvalifitseerimata jätmise kohta.
 - Hankijal on õigus terve menetluse vältel informatsiooni kontrollida;
 - Nõuda hankepassis esitatud info kohta kinnitusele vastava dokumendi esitamist või sisu selgitamist;
 - Kui ei vasta, võib jätta kvalifitseerimata.
- Enne hankelepingu sõlmimist **nõuab hankija edukalt pakkujalt 5 tööpäeva jooksul kõikide asjakohaste hankepassis esitatud kinnitustele vastavate dokumentide esitamist,**
 - Välja arvatud raamlepingu alusel sõlmitava hankelepingu puhul, kui raamleping on sõlmitud ühe pakkujaga või
 - kui hankeleping sõlmitakse raamlepingus sätestatud tingimustel ilma minikonkurssi välja kuulutamata.
- Ei tohi küsida infot, kui saab ise info andmekogudest kätte.

Kohvipaus

Kõrvaldamise alused

RHS § 95 – Kõrvaldamise alused

Ei sõlmi lepingut ja kõrvaldab menetlusest ettevõtja:

- 1) keda või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liiget või muud seaduslikku või asjaomase riigihankega seotud lepingulist esindajat on kohtu poolt karistatud **kuritegelikus ühenduses osalemise, aususe kohustuse rikkumise või korruptiivse teo, kelmuse, terroriakti toimepaneku või muu terroristliku tegevusega seotud kuriteo** või sellele kihutamise, kaasaaitamise või selle katse, rahapesualase süüteo, terrorismi rahastamise, laste tööjõu kasutamise, ebaseaduslikult riigis viibivale välismaalasele töötamise võimaldamise või inimkaubandusega seotud teo eest;
- 2) kellel on riikliku maksu, makse või keskkonnatasu maksuvõlg **maksukorralduse seaduse mõttes või maksu- või sotsiaalkindlustusmaksete võlg tema asukohariigi õigusaktide kohaselt;**
- 3) kes või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liige on **rahvusvahelise sanktsiooni subjekt rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses.**

P-i 1 rakendamine - kuni karistusandmed on kehtivad, kuid mitte üle 5 aasta otsuse jõustumisest.

RHS § 95 – Kõrvaldamise alused

Võib sõlmida HL kurjategijaga, kui lepingu sõlmimine on hädavajalik:

- ülekaalukast avalikust huvist tuleneval põhjusel ja
- ettevõtja kõrvaldamisel jääks hankeleping sõlmimata.

Hankija võib jätta lepingu sõlmimata ettevõtjaga:

- 1) kellel on hankija asukohajärgse kohaliku maksu maksuvõlg maksukorralduse seaduse mõttes;
- 2) kes on rikkunud õigusaktidest või kollektiivlepingust tulenevaid keskkonna-, sotsiaal- või tööõiguse valdkonnas kohaldatavaid kohustusi;
- 3) kes on pankrotis või likvideerimisel või kelle suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus, kelle äritegevus on peatatud või kes on muus sellesarnases olukorras tema asukohamaa õigusaktide kohaselt, välja arvatud asjade ostmisel käesoleva seaduse § 50 lõikes 4 sätestatud juhul ja tingimustel;
- 4) kes on raskelt eksinud ametialaste käitumisreeglite vastu, mis muudab tema aususe küsitavaks;

RHS § 95 – Kõrvaldamise alused

- 5) konkurentsi kahjustava kokkuleppe, ettevõtjate ühenduse otsuse või kooskõlastatud tegevuse tõttu;
- 6) kui huvide konflikti ei ole muude vahenditega võimalik vältida;
- 7) kelle pakkumuse või taotluse koostamisel on osalenud isik, kes on osalenud sama riigihanke ettevalmistamisel või on muul viisil hankijaga seotud ja sellele isikule seetõttu teadaolev info annab talle eelise teiste riigihankes osalejate ees ning sellest tingitud konkurentsi moonutamist ei ole muude vahenditega võimalik vältida;
- 8) kes on oluliselt või pidevalt rikkunud eelnevalt sõlmitud hankelepinguid nii, et vastavate rikkumiste tulemusena on kohaldatud õiguskaitsevahendeid;
- 9) kes on esitanud valeandmeid käesolevas paragrahvis sätestatud või käesoleva seaduse §-des 98–101 sätestatu alusel hankija kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kohta või jätnud need andmed või käesoleva seaduse § 104 lõigete 7 ja 8 alusel hankija nõutud täiendavad dokumendid esitamata;

RHS § 95 – Kõrvaldamise alused

- 10) kes mõjutab tahtlikult hankijat või esitab hooletusest eksitavat teavet, mis võib ebakohaselt mõjutada hankija otsuseid riigihankes, või tegutseb eesmärgiga saada konfidentsiaalset teavet, mis võib anda talle eelise teiste riigihankes osalejate ees;
- 11) keda või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liiget või muud seaduslikku esindajat on karistatud maksualaste süütegude eest;
- 12) kellel puudub käesoleva seaduse alusel õigus taotlust või pakkumust esitada, välja arvatud käesoleva seaduse § 111 lõikes 6 sätestatud juhul.

Vabatahtlikke aluseid kohaldatakse hankemenetlustes, mis on alanud **kolme aasta jooksul eelnevalt nimetatud teo toimepanemisest või aluse esinemisest arvates.**

RHS § 96 – Kõrvaldamise aluste kontrollimine

Kontrollitakse hankepassi alusel

Hankija võib nõuda:

- Karistusregistri tõendit
- Riikliku ja/või kohaliku maksuhalduri tõendit

Tõendid võib asendada vande all antud tunnistusega või notari või kutseala- või ametiliidu ees antud tunnistusega.

Kõrvaldamise otsust tuleb kirjalikult põhjendada.

RHS § 97 - Heastamine

Heastamise taotlemise kord:

Kui esineb kas kohustuslik või vabatahtlik kõrvaldamise alus hankes, mille väärtus ületab rahvusvahelist piirmäära, esitab pakkuja või taotleja koos pakkumuse või taotlusega tõendid selle kohta, et ta on võtnud meetmeid oma usaldusväarsuse taastamiseks.

Meetmeteks võivad olla näiteks:

- süüteoga põhjustatud kahju hüvitamine või
- vastava kohustuse võtmine,
- uurimisasutustega aktiivse koostöö tegemine ja
- teo asjaolude põhjalik selgitamine või
- tehnilised ning organisatsiooni ja töötajatega seotud meetmed, mis võimaldavad edasisi süütegusid ära hoida.

Heastamise piisavust peab hindama hankija ja tegema kirjaliku põhjendatud otsuse, kui ei aktsepteeri.

Kvalifitseerimistingimused
ja alltöövõtjatele
tuginemine

RHS § 98 – Kvalifikatsiooni kontrollimine

- Kvalifitseerimise tingimused peavad olema **vastavad ja proportsionaalsed hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemuse, koguse ja otstarbega.**
- 3 tööpäeva aega täiendada dokumente või selgitada, kui hankija seda nõuab
 - Tähtaega võib mõjuval põhjusel pikendada
 - Kui ei esita dokumente või puudub võimalus neid ise saada, siis jätab kvalifitseerimata
- Nii kvalifitseerimise kui ka kvalifitseerimata jätmise kohta teeb hankija kirjaliku põhjendatud otsuse.
- Hankija võib otsustada, et pakkuja või taotleja ei vasta RHS § 101 alusel sätestatud tehnilisele ja kutsealasele pädevusele esitatud tingimustele, kui ta teeb kindlaks, et vastava pakkuja või taotleja puhul esinevad *vastandlikud huvid, mis võivad avaldada negatiivset mõju hankelepingu täitmisele.*

RHS § 99 – Sobivus tegeleda kutsealase tööga

- Kui pakkuja või taotleja asukohariigi õigusaktide kohaselt tuleb ettevõtja kanda **kutseala- või äriregistrisse või kui teenuste (NB!?) hankelepingu alusel sooritatava tegevuse jaoks on õigusaktides kehtestatud erinõuded**, võib hankija nimetada hanketeates, millistele erinõuetele vastamine või registreeringute või tegevuslubade olemasolu on pakkuja või taotleja kvalifitseerimiseks nõutavad.
- Kui pakkujal või taotlejal puudub vastav registreering või tegevusluba või ta ei vasta esitatud erinõuetele või ei kuulu vastavasse organisatsiooni tema asukohariigi õigusaktide kohaselt, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata.

RHS § 100 – Majanduslik ja finantsseisund

Hankija võib nõuda:

- 1) **pangaõiend** või muu asjakohane dokument, et vajadusel on pakkuja või taotleja käsutada hankelepingu täitmise tagamiseks vajalikud rahalised vahendid;
 - 2) **kutsealase vastutuskindlustuse tõend** või muu asjakohane dokument selle kohta, et pakkujal või taotlejal on hankelepingu võimaliku rikkumisega tekkida võiva kahju hüvitamiseks vajalikud vahendid või tal on võimalus neid saada;
 - 3) **kuni viimase kolme riigihanke algamise ajaks lõppenud majandusaasta kinnitatud aruanded või nende väljavõtted**, mis näitavad nõutud **varade ja kohustuste vahelise suhtarvu taset**;
 - 4) **andmed pakkuja või taotleja kogu majandustegevuse netokäibe** või netokäibe kohta hankelepinguga seotud valdkonnas või selle esemele vastavas osas kuni viimase kolme riigihanke algamise ajaks lõppenud majandusaasta jooksul.
- NB! Väga oluline piirang: enam ei või küsida ükskõik milliseid majandusaasta aruande näitajaid, vaid ainult varade ja kohustuste suhet!
 - Varade ja kohustusete suhtarvu valem tuleb ette anda.
 - Netokäibe nõue võib üldjuhul olla kuni 2x hankelepingu eeldatav maksumus.

RHS § 101 – Tehniline ja kutsealane pädevus

- Hankija võib nõuda vastavalt ostetavate asjade, tellitavate teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja kasutusviisile järgmiste andmete ja dokumentide esitamist:
 - 1) riigihanke algamise ajaks lõppenud kuni 60 kuu jooksul täidetud hankija kindlaks määratud tunnustele vastavate olulisemate ehitustööde nimekiri ja tõendid selle kohta, et tööd tehti nõuetekohaselt;
 - 2) riigihanke algamise ajaks lõppenud kuni 36 kuu jooksul täidetud hankija kindlaks määratud tunnustele vastavate asjade müügi või teenuste osutamise lepingute nimekiri koos nende maksumuse, kuupäevade ja infoga teiste lepingupoolte kohta;
 - 3) andmed tehniliste, eelkõige kvaliteedikontrolli eest vastutavate töötajate või üksuste kohta, *sõltumata sellest, kas nad kuuluvad otseselt pakkuja või taotleja ettevõtte koosseisu või tegutsevad alltöövõtu korras*; ehitustööde hankelepingu korral andmed ehitustööde tegemise eest vastutavate isikute või tehniliste üksuste kohta;

RHS § 101 – Tehniline ja kutsealane pädevus

- 4) kvaliteedi tagamiseks kasutatavate tehniliste seadmete ning töö kvaliteedi jälgimise, analüüsimise ja teadusuuringute vahendite ning meetmete kirjeldus;
- 5) andmed tarneahela juhtimise ja jälgimise süsteemide kohta, mida ettevõtja saab lepingu täitmisel kohaldada;
- 6) andmed pakkuja või taotleja, tema juhtide või teenuste osutamise või ehitustööde juhtimise eest vastutavate isikute hariduse ja kutsekvalifikatsiooni kohta, kui need on vastavate teenuste osutamiseks või ehitustööde juhtimiseks vajalikud ja neid andmeid ei kasutata pakumuste hindamisel;
- 7) hankelepingu täitmisel rakendatavad keskkonnajuhtimismeetmed;
- 8) töötajate, juhatuse liikmete ja muul lepingulisel alusel ettevõttes tööd tegevate isikute keskmine arv viimasel kolmel aastal;
- 9) andmed töövahendite, seadmete ja tehnilise varustuse olemasolu kohta või vastav kirjalik kokkulepe hankelepingu täitmiseks vajaliku tehnika omandamiseks või kasutusse võtmiseks;

RHS § 101 – Tehniline ja kutsealane pädevus

- 10) hankelepingu osa suurus, mille suhtes pakkuja või taotleja kavatses sõlmida allhankelepingud;
 - 11) hankelepingu esemeks olevate asjade näidised, kirjeldused või fotod, vajaduse korral koos tõendiga nende ehtsuse kohta;
 - 12) tehnilise kontrolli või tehnilise järelevalve asutuse tõendid hankelepingu esemeks olevate asjade nõuetele vastavuse kohta koos viitega tehnilistele normidele või standarditele.
- Hankija võib arvestada ka rohkem kui 60/36 vana kogemust, kui see on vajalik piisava konkurentsi tagamiseks.
 - Kui asjad-teenused on keerukad või eriotstarbelised, võib hankija kontrollida tootmisvõimalusi või tehnilist pädevust ning vajaduse korral ka teadus- ja uurimistöö tegemise võimalusi ja rakendatavaid nõutud kvaliteedi tagamise meetmeid.

RHS § 101 – Tehniline ja kutsealane pädevus

- Kui asjade hankelepingu esemeks on lisaks asjadele ka nende **kohaletoomine või paigaldamine või kaasnevad muud teenused või ehitustööd**, võib hankija kontrollida pakkuja või taotleja **kvalifikatsiooni nende teenuste osutamiseks** või ehitustööde tegemiseks, arvestades eelkõige selle isiku tehnilist ja kutsealast pädevust.
- Kui hankija nõuab, et pakkuja või taotleja järgib kindlaid **kvaliteedi tagamise standardeid**, viitab ta asjakohastele Euroopa standardite seerialtel põhinevatele kvaliteedi tagamise süsteemidele, mille on kinnitanud sertifitseerimist käsitlevate Euroopa standardite seeriatele vastavad asutused
- Kui hankija nõuab **keskkonnajuhtimismeetmete** nimekirja esitamist, viitab ta EL keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemile (EMAS) või asjakohastel Euroopa või rahvusvahelistel standarditel põhinevatele ja sertifitseerimist käsitlevatele Euroopa Liidu õigusaktidele või asjakohastele Euroopa või rahvusvahelistele standarditele vastavate asutuste kinnitatud keskkonnajuhtimise standarditele.

RHS § 103 - Teise isiku vahenditele tuginemine

- Pakkuja võib tõendada oma kvalifikatsiooni vastavust teiste ettevõtjate vahendite alusel, sõltumata õigusliku suhte iseloomust nende isikutega.
- Selleks peab ta hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et:
 - nendel isikutel on **vastavad vahendid** olemas,
 - nad on **nõus vahendite kasutamisega** ning
 - **pakkuja või taotleja neid hankelepingu täitmisel kasutab.**
- **Hariduse ja kutsekvalifikatsiooni ning vastava kogemuse osas** on teise isiku vahenditele tuginemine lubatud üksnes juhul, kui hankelepingu või selle osa täitmiseks on vajalik sellise hariduse, kutsekvalifikatsiooni või kogemuse olemasolu ning **isikud, kelle vahenditele tuginetakse, täidavad vastavat hankelepingut või selle osa isiklikult.**
- Kui pakkuja või taotleja soovib tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile teise isiku vahendite alusel, võib hankija hanketeates nõuda, et **pakkuja või taotleja ja teine isik vastutavad hankelepingu või selle osa täitmise eest solidaarselt.**

RHS § 103 - Teise isiku vahenditele tuginemine

- Kui ühispakkujad tuginevad üksteise näitajatele, võib hankija nõuda igaühe poolt täidetava hankelepingu osa äranäitamist
- Hankija kontrollib, **kas isikutel, kelle vahenditele tuginetakse, esinevad kõrvaldamise alused ja kas nad vastavad esitatud kvalifitseerimise tingimustele**, mille osas pakkuja või taotleja on nende näitajatele tuginenud.
 - Kui kohustuslikud kõrvaldamise alused esinevad, nõuab hankija selle isiku asendamist 5 tööpäeva jooksul.
 - Kui on fakultatiivsed kõrvaldamise alused esinevad, võib nõuda asendamist.
 - Kui ei asenda, jääb pakkuja kvalifitseerimata, **kui ta ei täida tingimusi iseseisvalt.**
- Teenuste ja ehitustööde lepingute puhul võib hankija nõuda, et teatud tööd teeks pakkuja ise.

Põhjendamatult
madalad pakkumused
ja hindamine

RHS § 115 – Põhjendamatult madalad pakkumused

Sama vana reegel:

- Kui hankija leiab, et pakkumise maksumus on hankelepingu eset arvestades põhjendamatult madal, peab hankija kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõudma pakkujalt asjakohast samas vormis esitatud selgitust.
 - Pakkuja on kohustatud esitama selgituse hankijale 5 tööpäeva jooksul vastava nõude saamisest arvates.
 - Kohtupraktika on vastamata jätmise tagajärgede osas karm!

Uus säte:

- Hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui ta tuvastab, et pakkumuse põhjendamatult madal maksumus on tingitud hankelepingu täitmise kohas kehtivate **keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonda reguleerivate sätete mittearvestamisest.**

Ehitushangete erisused alates 01.01.2018

Hankijal on kohustus siseriiklikku piirmäära ületavate hangete puhul küsida selgitust pakkumuse maksumuse kohta, kui:

- vastavaks on tunnistatud **vähemalt kolm pakkumust** ja
- pakkuja pakkumuse maksumus on maksumuselt järgmise vastavaks tunnistatud **pakkumuse maksumusest vähemalt 10 protsendi võrra madalam** või
- selle pakkuja pakkumuse maksumus on **vastavaks tunnistatud pakkumuste maksumuste keskmisest vähemalt 20 protsendi võrra madalam** või
- pakkuja või tema pakkumuses nimetatud alltöövõtja **töötajate keskmine töötasu oli võrdlusperioodi jooksul väiksem kui 70 protsenti** sama ajavahemiku keskmisest töötasust hankelepingu esemele vastavas valdkonnas.

Tuvastamiseks võib hankija nõuda:

- pakkuja makstud keskmine töötasu võrdlusperioodi jooksul;
- iga pakkumuses nimetatud alltöövõtja keskmine töötasu võrdlusperioodi jooksul;
- pakkuja ja pakkumuses nimetatud alltöövõtja asukohariigi hankelepingu esemele vastava valdkonna keskmine töötasu võrdlusperioodiga samal ajavahemikul.

RHS § 117 – Pakkumuste hindamine

Hindamiskriteeriumi paradigma muutus aga ei muutunud ka.

Hankija võib otsustada mitte sõlmida hankelepingut eduka pakkujaga, juhul kui ta tuvastab, et **pakkuja ei ole arvestanud hankelepingu täitmise kohas kehtivate keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonda reguleerivate sätetega.**

Hankelepingu
muutmine ja
seaduse rakendamine

RHS § 123 – Hankelepingu muutmine

Hankijal on lubatud muuta hankelepingut ilma uut menetlust korraldamata, kui:

①

ei muudeta hankelepingu üldist olemust (hanke eset või riigihanke liiki) **ja** muudatuse väärtus ei ületa RH rahvusvahelist piirmäära **ning** muudatuste väärtus kokku ei ületa

10% asjade ja teenuste või

15 protsenti ehitustööde hankelepingu algsest maksumusest või

10% kontsessioonilepingu algsest maksumusest.

②

muudatuse väärtusest sõltumata ei muudeta hankelepingu üldist olemust ja vastava muudatuse ulatus, sisu ja kohaldamistingimused, näiteks hinna läbivaatamise kohta, olid riigihanke alusdokumentides selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt ette nähtud.

RHS § 123 – Hankelepingu muutmine

- 3** samalt pakkujalt ostetakse täiendavaid asju, teenuseid või ehitustöid,
- mille järele on hankijal tekkinud vajadus ja
 - mida riigihanke alusdokumendid ei sisaldanud,
 - juhul kui pakkuja vahetamine põhjustaks hankijale olulist ebamugavust või märkimisväärseid lisakulusid
 - ega ole majanduslikel või tehnilistel põhjustel võimalik tulenevalt asjade, teenuste või rajatiste asendatavuse või koostoimimise vajadusest,
 - kusjuures ühegi muudatuse väärtus ei ületa 50% hankelepingu algsest maksumusest.
- 4** muudatuse põhjustavad hoolsale hankijale ettenägematud asjaolud, kusjuures hankelepingu üldist olemust ei muudeta ja ühegi muudatuse väärtus ei ületa 50% hankelepingu algsest maksumusest.

RHS § 123 – Hankelepingu muutmine

5

pakkuja asendatakse uue riigihanke alusdokumentides sätestatud kvalifitseerimise tingimusi täitva pakkujaga, kui

- sellist muudatustingimust sisaldasid riigihanke alusdokumendid või
- kui pakkuja osalise või täieliku asendamise teise pakkujaga, kes täidab riigihanke alusdokumentides sätestatud kvalifitseerimise tingimusi, tingib ettevõtja restruktureerimine, sealhulgas ülevõtmine, ühinemine, võõrandamine või maksejõuetus,
- Eeldusel, et pakkuja asendamisega ei kaasne hankelepingu muid olulisi muudatusi.

6

muudatuse väärtusest sõltumata ei ole muudatus oluline.

RHS § 123 – Hankelepingu muutmine

Muudatus on oluline, kui sellega muudetakse hankelepingu üldist olemust märkimisväärselt, eeskätt juhtudel, kui:

- muudatusega lisatakse tingimus, **mis laiendatakse võimalike riigihankes osalejate või vastavaks tunnistamisele kuuluvate pakumuste hulka**, kui riigihanke alusdokument oleks sellist tingimust sisaldanud;
- muudatus tingib hankelepingust tuleneva **lepinguliste kohustuste vahekorra muutumise pakkuja kasuks** hankelepingus sätestamata viisil;
- muudatus **laiendab oluliselt hankelepinguga määratud hankeeseme ulatust**;
- pakkuja **asendatakse uue pakkujaga** muul eelnevalt viidatud restruktureerimine.

RHS § 124 – Hankelepingu ülesütlemine

Lisaks VÕSis ja hankelepingus sätestatule on hankijal erakorraliselt ennetähtaegselt õigus leping üles öelda, kui:

1. Lepingut on ebaseaduslikult muudetud.
2. Pakkujal esines lepingu sõlmimise ajal kõrvaldamise alus, mistõttu ta oleks tulnud kõrvaldada ning jätta leping sõlmimata.
3. Kohus on tuvastanud, et hankija on riigihanke või hankelepingu sõlmimisel jätnud järgimata ELTL-st või riigihangete direktiividest tulenevaid kohustusi.
4. Kui hankeleping on sõlmitud nõustumuse andmisega, kuid nõustumuse saanud **pakkuja ei asu sõlmitud hankelepingut hankija määratud aja jooksul täitma**, võib hankija hankelepingu ennetähtaegselt üles öelda ja RHS §-s 119 sätestatud korda (hankemenetluse jätkamine, kui pakkuja keeldub lepingut sõlmimast).

NB! Hankelepingu muutmist lubavad sätted kohalduvad alates 01.09.2017 kõikidele hankelepingutele sõltumata nende sõlmimise ajast.

RHS § 120 ja § 8 – Hankelepingu sõlmimine

Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne

- **14 päeva** möödumist eduka pakkuja kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsuse kohta teate esitamisest rahvusvahelistes hangetes.
- **10 päeva** hangetes, mille väärtus on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär.
- **Lihthankes 5 tööpäeva möödumist** pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse või hankelepingu sõlmimise otsuse kohta teate esitamisest (§ 125 lg 9).

Hankelepingu vorm – RHS § 8

- Kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, kui maksumus on vähemalt **20 000 eurot**.
- Hankija võib riigihanke alusdokumentides sätestada, et hankeleping sõlmitakse kirjalikus, elektroonilises või notariaalses vormis.

Sõlmimise kord ja kehtivus

- Seaduses sätestatud nõuete järgimata jätmine **ei mõjuta hankelepingu kehtivust**, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

Muudatused VAKO menetluses

RHS § 189 - Tähtajad

Üldreegel

- Vaidlustus peab olema VAKOsse laekunud **10 päeva jooksul, kuid mitte pärast hankelepingu sõlmimist**, arvates päevast, kui **vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest**.

Alusdokumendid ja otsused

- **10 päeva jooksul, kuid mitte hiljem kui 2 tööpäeva enne lihthankemenetluses pakkumuste esitamise tähtpäeva**
- Kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, siis **mitte hiljem kui 5 tööpäeva enne pakkumuste esitamise tähtpäeva**

RHS § 189 - Tähtajad

Hankeleping ja kahju hüvitamise taotlus

- **6 kuu jooksul arvates hankelepingu sõlmimisest**
 - Hankeleping, mis sõlmiti ebaseaduslikult ilma riigihanget läbiviimata (nn otseleping)
- **30 päeva jooksul arvates päevast**, mil pidi teada saama õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest
 - Minikonkursi tulemusel sõlmitud hankeleping
- **Ühe aasta jooksul arvates hankelepingu sõlmimisest**
 - Kahju hüvitamise taotlus

RHS § - Menetluslikud muudatused

Tähtaeg vaidlustuse muutmisele

- Hiljemalt 2 tööpäeva enne istungit
- VAKO-l õigus nõuda tervikteksti, kui vaidlustus ebaülevaatlik

Vaidlustusele vastamise tähtaeg hankijale ja kolmandale isikule pikem

- Varasema 2 tööpäeva asemel 3 tööpäeva

Asja lahendamise viis VAKO otsustada

- Kui VAKO peab vajalikuks, siis vaadatakse läbi avalikul istungil
- Kohustus istung korraldada, kui mõlemad pooled nõuavad
- Istungist tuleb ette teatada vähemalt 4 tööpäeva (seni oli nädal)

VAKO teeb otsuse 30 päeva jooksul puudusteta vaidlustuse laekumisest arvates

- Varem 10 tööpäeva alates istungist

VAKO otsuse resolutsioon kui ka põhjendused on hankijale kohustuslikud!

RHS § 198 - Menetluskulud

Nn üldreegel – kaotaja kannab menetluskulud

- Kulud mõistetakse välja põhjendatud ja vajalikus ulatuses

Kolmanda isiku kulude hüvitamine - RHS § 198 lg 8

- Kui vaidlustusmenetluses osaleb kolmas isik, mõistab vaidlustuskomisjon kolmanda isiku poolt vaidlustusmenetluses tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja kantud lepingulise esindaja kulud kolmandale isikule välja tema poole vastaspoolelt samade reeglite järgi nagu poolele.
- Kui vastaspool ei pea kulusid hüvitama, jäävad kolmanda isiku poolt tasutud või tasumisele kuuluv eksperditasu ja kantud lepingulise esindaja kulud kolmanda isiku enda kanda.

RHS § 200 – Otsuse teatavaks tegemine, jõustumine ja toime

VAKO otsus jõustub pärast halduskohtusse pöördumise tähtaja möödumist.

- Kui kaevati edasi osaliselt, jõustub edasikaebamata osas.
- Halduskohtusse võib pöörduda **10 päeva** jooksul arvates otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

Vaidlustuse rahuldamisel on VAKO otsus hankijale täitmiseks kohustuslik.

VAKO otsuse põhjendused on hankijale täitmiseks kohustuslikud!

Aitäh tulemast!

kadri.harginen@sorainen.com

veiko.vaske@sorainen.com

tea.kookmaa@sorainen.com

ESTONIA

Pärnu mnt 15

10141 Tallinn

phone +372 6 400 900

estonia@sorainen.com

LATVIA

Kr. Valdemāra iela 21

LV-1010 Riga

phone +371 67 365 000

latvia@sorainen.com

LITHUANIA

Jogailos 4

LT-01116 Vilnius

phone +370 52 685 040

lithuania@sorainen.com

BELARUS

ul Nemiga 40

220004 Minsk

phone +375 17 306 2102

belarus@sorainen.com

www.sorainen.com